

Asia: U 18/2026 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi väliaikaisen vähähiilisyysrahaston perustamisesta

Suomen luonnonsuojeluliitto kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa seuraavaa:

Luonnonsuojeluliitto pitää tärkeänä, että EU:ssa kehitetään keinoja tukea teollisuuden siirtymää kohti hiilineutraaleja tuotantoprosesseja. Energianitensiivisillä teollisuudenaloilla investointitarve vähähiiliseen tuotantoon on suuri, ja julkisella rahoituksella voidaan tukea tätä siirtymää.

Ehdotetun rahaston tavoitteena on vähentää hiilivuotoriskiä tukemalla teollisuudenaloja, joilla EU:n päästökauppajärjestelmän ilmaisjakoa ajetaan asteittain alas. Mahdolliset tukimekanismit voivat olla perusteltuja siirtymävaiheessa, mutta vain, jos ne aidosti edistävät teollisuuden päästövähennyksiä. EU:n tulisi kuitenkin torjua hiilivuotoriskiä ensisijaisesti rakenteellisilla ohjauskeinoilla, kuten hiilirajamekanismilla.

Luonnonsuojeluliitto suhtautuu uuteen rahastoon kriittisesti ja korostaa, että kyseessä on tukimuoto päästöintensivisille toimialoille. Hiilirajamekanismin tarkoituksena on luopua ilmaisjaoista ja muista tukimuodoista, jotka ovat aiheuttaja maksaa -periaatteen vastaisia. Siksi ensisijaisena tavoitteena tulisi olla päästökaupan ja hiilirajamekanismin ohjausvaikutuksen vahvistaminen sekä aiheuttaja maksaa -periaatteen toteutuminen.

Julkisen tuen ehtojen tulee ohjata päästövähennyksiin. Tuen saamisen edellytyksenä tulee olla esimerkiksi uskottava hiilineutraaliussuunnitelma, investoinnit vähähiilisiin teknologioihin tai tuotannon päästöjen lisäminen ja todennettava vähentäminen. On hyvä, että rahasto on luonteeltaan väliaikainen ja sen koko on rajattu.

Ilmasto-oikeudenmukaisuuden kannalta olisi kuitenkin perustellumpaa kohdentaa CBAM-varoja fossiilivapaan tuotannon edistämiseksi globaalissa etelässä. Koska varoja kerätään EU:n ulkopuolisilta toimijoilta, niiden käyttäminen EU:n tuottajien hyväksi saattaa olla WTO:n sääntöjen vastaista. Lisäksi, kun osa varoista kerätään matalamman tulotason maista, käytäntöä voidaan pitää myös epäoikeudenmukaisena.

Komission vaikutusarviota ei ole julkaistu asetusehdotuksen yhteydessä. Rahaston vaikutuksia esimerkiksi hiilivuotorisktiin, teollisuuden investointeihin sekä päästövähennyksiin on vaikea arvioida ilman kattavaa vaikutusarviota. Siksi ehdotuksen jatkokäsittelyssä tulisi varmistaa, että päätöksenteko perustuu riittäviin analyysihin.

Lisätietoja

Hanna Aho, johtava asiantuntija, 040 628 9495, hanna.aho@sll.fi

Nelli Immonen, ilmastoasiantuntija, 045 7885 2037, nelli.immonen@sll.fi